

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯDOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-2\(31\)-322-331](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-2(31)-322-331)

УДК 336.7:338.512:005

JEL Classification: G23; G20; H25; M21

Ірина Анатоліївна Косач

доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту та адміністрування

Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів Україна)

E: mail: irish_kos@ukr.net. ORCID: <https://orcid.org/000-0003-1730-7140>ResearcherID: [H-3933-2014](https://orcid.org/000-0003-1730-7140)**УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ
НА ОСНОВІ ІНСТРУМЕНТУ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ**

Анотація. У статті розглянуто теоретичні аспекти управління діяльністю небанківських фінансових установ в умовах використання трансфертного ціноутворення. Попередньо проведений аналіз сучасного стану ринку небанківських фінансових послуг в Україні дозволив сформулювати матрицю стратегічних переваг, сильних і слабких сторін небанківського сектору із визначенням можливостей подальшого розвитку. Виокремлено основні чинники, що мають вплив на реалізацію потенціалу сильних сторін та можливості подальшого розвитку взаємодії на ринку небанківських фінансових послуг. До них віднесено: рівень доходів споживачів небанківських фінансових послуг і потреба у короткостроковому кредитуванні; чисельність учасників ринку фінансових послуг, зокрема банківських установ; ціна на аналогічні послуги, споживчі характеристики послуг, що надаються небанківськими фінансовими установами. Розглянуто сутність трансфертного ціноутворення в контексті діяльності небанківських фінансових установ. Визначено основні етапи трансфертного ціноутворення, що дозволяє забезпечувати відкритість інформації, своєчасність реагування на ринкові зміни, дотримання нормативних документів. Запропоновано впровадження системи моніторингу угод з метою запобігання порушенням нормативних вимог до провадження фінансової діяльності, розглянуто послідовність реалізації процедури моніторингу.

Ключові слова: небанківські фінансові установи; ринок фінансових послуг; фінансова система; фінансовий механізм управління, ризики; управління ризиком, моніторинг, трансфертне ціноутворення; фінансовий менеджмент; фінансово-кредитні відносини.

Рис.: 2. Табл.: 1. Бібл.: 14.

Постановка проблеми. На сьогодні небанківські фінансові установи формують довгостроковий тренд розвитку фінансового ринку. Експерти визначають важливість альтернативного небанківського фінансування для підтримки домогосподарств та забезпечення розвитку підприємницьких структур, оскільки дає змогу забезпечити конкурентні переваги суб'єктам ринку фінансових послуг і підтримувати певний рівень економічної активності. Небанківські фінансові установи сприяють збільшенню кредитного потенціалу фінансового ринку, а розширення спектра діяльності небанківських фінансових посередників має позитивний вплив на функціонування ринку грошей та ринку облігацій. Ринок небанківських фінансових послуг є складовою міжнародної фінансової системи, а в його подальшому розвитку зацікавлені установи та підприємства, що можуть забезпечити інвестиційну підтримку або залучити потенційних інвесторів. Проте подальший розвиток небанківського сектору фінансового ринку акцентує увагу на пошуку джерел фінансування інвестицій, але зазначене стає можливим лише за умов мінімізації ризиків та забезпечення конкурентоспроможності фінансової послуги. Небанківська фінансова установа не завжди в змозі оперативно реагувати на ринкові коливання, що може призвести до втрати клієнтів. Це зумовлює потребу в пошуку нових управлінських інструментів, які дозволяють забезпечити конкурентоспроможність фінансових послуг та зменшити рівень ризику.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблем функціонування ринку фінансових послуг, формування системи відносин між небанківськими фінансовими установами та іншими суб'єктами фінансової системи країни приділяє увагу широке коло вітчизняних учених, серед яких доцільно виокремити внесок таких науковців, як В. Костогриз [1], В. Шелудько [2], В. Корнєєв [3], Н. Дребот [4], Б. Пшик [5], М. Дубина [6] та ін. За останнє десятиріччя у зв'язку із поширенням використання інструментів трансфертного ціноутворення також збільшується кількість напрацювань у напрямку можливостей трансфертного ціноутворення для розвитку бізнесу. Зокрема, П. Дзюба [7] розглядає теоретичні аспекти трансфертного ціноутворення в контексті інституційного регулювання, Т. Санченко та Л. Павленко [8] досліджують доцільність трансфертного ціноутворення як інструменту управління банківськими установами з метою забезпечення фінансової рівноваги. Законодавчі аспекти впровадження зазначеного інструменту розглядає Я. Греца [9]. На актуальності використання трансфертного ціноутворення в Україні як інструменту контролю робить наголос у своїх працях А. Гречко [10]. Більшість дослідників акцентують увагу на важливості трансфертного ціноутворення для економічного розвитку компанії, використанні його як стратегічного інструменту управління корпоративними фінансами.

Виділення невирішених частин загальної проблеми. Проте нині впровадження трансфертного ціноутворення як інструменту управління в діяльності небанківських фінансових установ є відносно новим напрямом, якому в сучасній економічній науці поки що приділено недостатньо уваги. Зазначене актуалізує потребу в поглибленні існуючих теоретико-методологічних положень удосконалення діяльності небанківських фінансових установ на основі використання механізму трансфертного ціноутворення з метою мінімізації ризиків.

Мета статті полягає в розробці теоретичних положень використання механізму трансфертного ціноутворення в діяльності небанківських фінансових установ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток небанківських фінансових установ відбувається з початку ХХІ ст., що пов'язане зі становленням нової фінансової системи, яка характеризується великою кількістю гравців фінансового ринку, що за формальними ознаками не можуть бути віднесені до банківських установ, проте за функціональним змістом та напрямками діяльності, що доповнюють та дублюють функції банків. Інституційне супроводження функціонування подібних організацій спочатку не впроваджувало пруденційні вимоги щодо розміру капіталу, рівня ліквідності, максимального розміру кредитних ризиків, а регулювання їхньої діяльності з боку державних органів характеризувалось обмеженими зобов'язаннями щодо звітності. На сьогодні небанківські фінансові установи пропонують своїм клієнтам широке коло інвестиційних операцій, кредитно-фінансових та платіжно-розрахункових, а нормативно-правова база забезпечує ефективну реалізацію як державної підтримки, так і заходів контролю. Наприклад, за період 2021-2024 рр. в Україні було прийнято 3 закони, що визначають функції, права та зобов'язання таких установ, а саме: Закон України "Про фінансові послуги та фінансові компанії" від 14.12.2021р. [11], Закон України "Про страхування" від 18.11.2021 р. [12], Закон України "Про кредитні спілки" від 14.07.2023 р. [13].

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Більшість дослідників, що займаються проблематикою управління діяльністю небанківських фінансових установ, до основних функцій зазначених суб'єктів фінансового ринку відносять такі:

- надання посередницьких послуг у сфері колективного інвестування;
- короткострокове кредитування;
- кредитне посередництво на основі сек'юритизації;
- управління ризиками підприємницької діяльності;
- посередницька діяльність у сфері платіжних операцій.

В Україні домінує банківсько-орієнтована модель фінансового посередництва. Так, на початок 2025 р. сума активів небанківських установ склала 388,6 млрд грн, у той час як сума активів банків – 3414 млрд грн [14]. Сучасний розвиток інститутів вітчизняного ринку фінансових послуг відбувається під впливом макрофінансової нестабільності, погіршення інвестиційних умов, дефіциту ефективних фінансових інструментів державної підтримки, високого рівня загроз економічній безпеці. Отже, на сьогодні небанківські фінансові установи пропонують як інвестиційні операції, так і операції у сфері кредитування і надання позик, страхування, що забезпечує суб'єктам підприємницької діяльності диверсифікацію джерел зовнішніх фінансових ресурсів.

Результати аналізу сучасного стану ринку небанківських фінансових послуг в Україні дозволяє сформулювати матрицю стратегічних переваг, сильних та слабких сторін, що надалі дасть змогу визначити перспективні шляхи подолання наявних проблем.

Таблиця 1

Матриця SWOT-аналізу діяльності небанківських фінансових установ в Україні

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Надання умов кредитування, наблизених до потреб клієнтів	1. Обмеженість можливостей для диверсифікації ризиків
2. Можливість участі у фінансуванні проєктів розвитку підприємств.	2. Обмеженість джерел формування ресурсної бази.
3. Швидке проникнення на ринок та можливість розширення частки ринку.	3. Ризики недоброчесної поведінки окремих суб'єктів ринку небанківських фінансових послуг
4. Можливість збільшення страхових резервів	4. Недосконалість нормативно-правової бази щодо регулювання діяльності небанківських фінансових установ та сприяння інвестиційній активності.
Можливості	Загрози
1. Розширення спектра фінансових послуг.	1. Збільшення рівня ризиків та загроз внаслідок погіршення безпекової ситуації в країні.
2. Вихід на нові ринки на основі проведення інформаційної кампанії серед населення	2. Можливість банкрутства небанківських фінансових установ внаслідок нестабільності ринкових умов.
3. Розвиток маркетингової діяльності та отримання частки ринку банківських послуг.	3. Падіння платоспроможного попиту на фінансові послуги серед фізичних та юридичних осіб.

Джерело: сформовано автором.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Розвиток конкуренції на ринках товарів і послуг є одним із пріоритетних напрямів державної економічної політики, а можливість отримання небанківськими фінансовими установами додаткових ринкових переваг залежить від попиту на послуги, що надаються ними. При цьому доцільно виокремити такі чинники, що мають вплив на реалізацію потенціалу сильних сторін та можливості подальшого розвитку ринкової взаємодії:

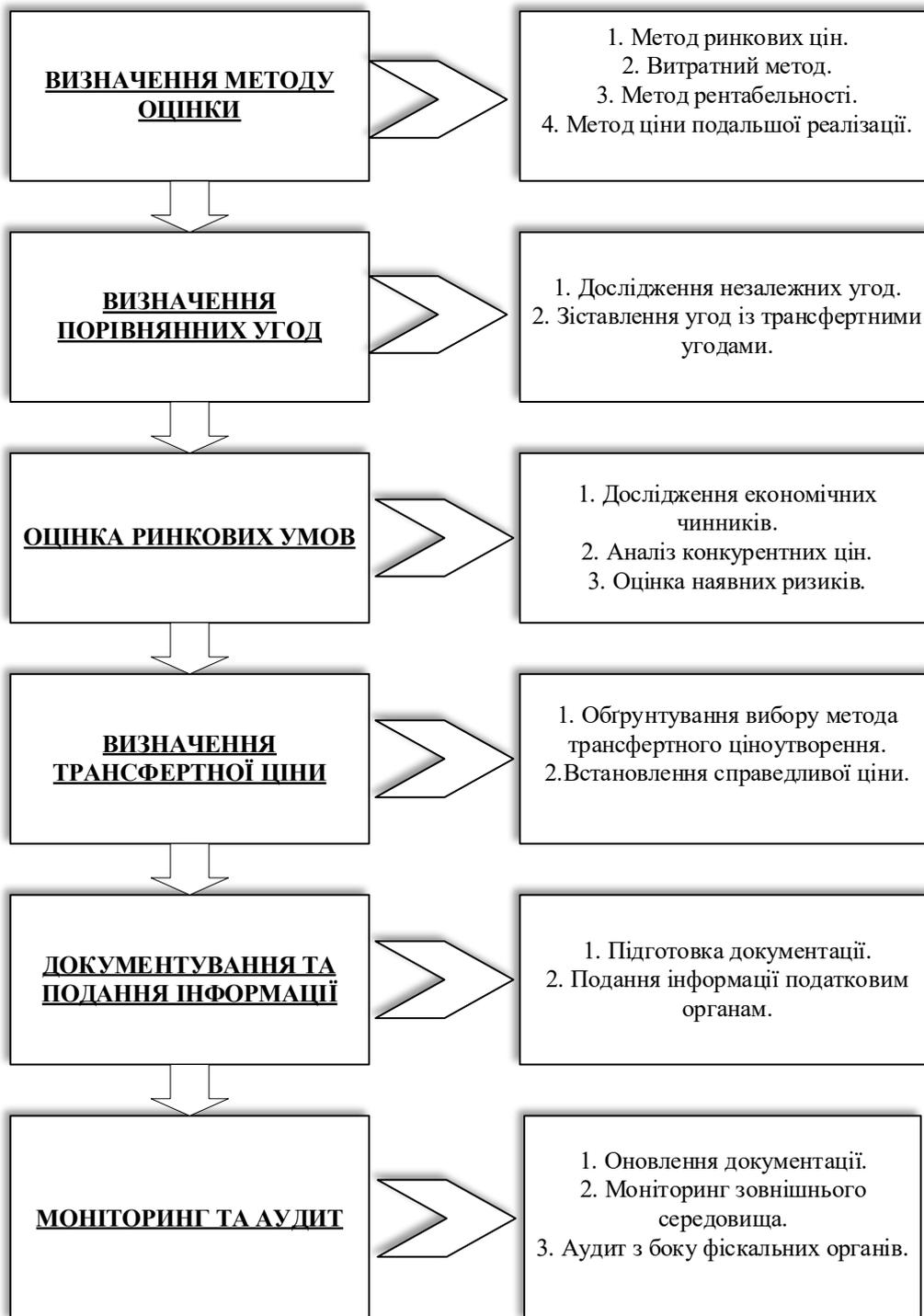
- рівень доходів споживачів небанківських фінансових послуг та потреба в короткостроковому кредитуванні;
- чисельність учасників ринку фінансових послуг, у т. ч. банківських установ;
- ціна на аналогічні послуги;
- споживчі характеристики послуг, що надаються небанківськими фінансовими установами.

Трансфертне ціноутворення передбачає ціноутворення на товари і послуги, що передаються між взаємопов'язаними інституціями в межах однієї організації. Це важливий аспект фіскальної політики, оскільки дозволяє розподілити прибутки та податкові зобов'язання та забезпечити справедливе оподаткування. Нормативно-правовою основою трансфертного ціноутворення виступають Рекомендації Організації Економічного Співробітництва та Розвитку, остання версія яких датується 2022 р. Відповідно до специфіки діяльності небанківських фінансових установ трансфертна ціна є ціною на фінансовий ресурс, що діє у внутрішньому економічному середовищі організації на основі принципу розподілу фінансового результату діяльності із врахуванням децентралізації прийняття управлінських рішень та розподілу відповідальності між структурними одиницями. В Україні норми трансфертного ціноутворення були запроваджені із 1 вересня 2013 р., що сформувало базис для впровадження зазначеного інструменту без втрат для дохідної частини бюджету. Основними нормативними актами у цій сфері є Податковий кодекс України (ст. 39) та Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2021 р. №114 «Про затвердження порядку попереднього узгодження ціноутворення в контрольованих операціях, за результатами якого укладаються договори, що мають односторонній, двосторонній та багатосторонній характер, для цілей трансфертного ціноутворення». Згідно з нормативними вимогами суб'єкти бізнесу, що провадять операції на основі трансфертного ціноутворення, подають відповідну звітність, що складається з таких документів:

- комплексний звіт, що містить детальну інформацію про контрольовані операції платника податків та обґрунтування їх здійснення відповідно до принципу «витагнутої руки».
- документацію щодо комплексного огляду діяльності компанії, включаючи опис бізнес-моделі, стратегічних цілей та політику компанії у сфері трансфертного ціноутворення;
- звіт у розрізі країн, що передбачає надання інформації за всіма підрозділами в контексті ведення міжнародного бізнесу.

Загальний базис для реалізації трансфертного ціноутворення передбачає послідовність наступних етапів, що дозволяє забезпечувати відкритість інформації, своєчасність реагування на ринкові зміни, дотримання нормативних документів (рис. 1).

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

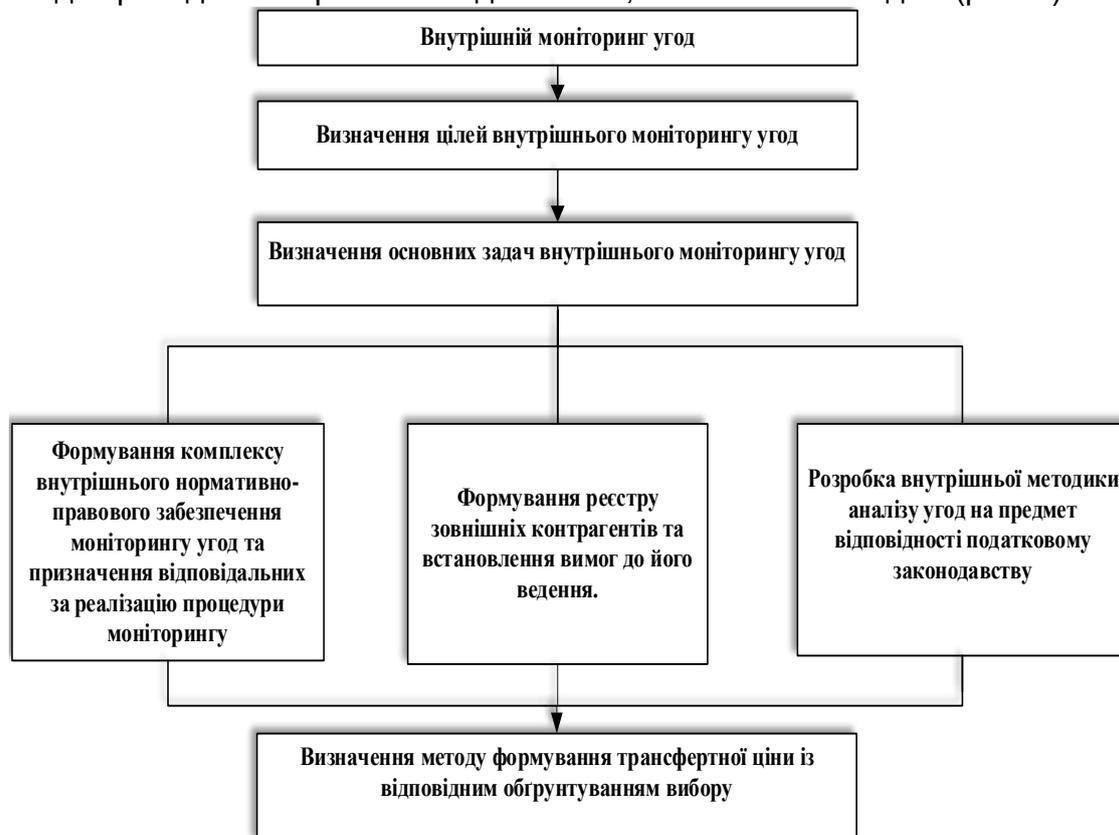
Рис. 1. Етапи реалізації механізму трансфертного ціноутворення
Джерело: сформовано на основі [9; 10].

Система трансфертного ціноутворення виступає одним з інструментів бюджетування діяльності небанківської установи. Для суб'єктів ринку небанківських фінансових послуг трансфертне ціноутворення регулюється тими ж нормами, що і

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

для представників інших видів бізнесу. Основним принципом реалізації інструменту є правило «витягнутої руки», який запобігає ухиленню від податків.

З метою оптимального розподілу витрат між різними підрозділами небанківської фінансової установи трансфертні ціни застосовуються як ефективний інструмент зменшення ризиків та забезпечення оптимальної структури балансу. Щодо зовнішніх взаємозалежних суб'єктів використання трансфертного ціноутворення також може використовуватись для мінімізації податкових платежів, що є об'єктом контролю з боку державних регулюючих органів. За цих умов установи мають розробляти заходи щодо мінімізації ризиків, спрямовані на внутрішній контроль та моніторинг угод, що укладаються із зовнішніми контрагентами. Система моніторингу угод, що пропонується для реалізації з метою запобігання порушень нормативних вимог до провадження фінансової діяльності, містить такі складові (рис. 2).

Рис. 2. Етапи внутрішнього моніторингу угод в умовах використання трансфертного ціноутворення небанківськими фінансовими установами

Джерело: сформовано автором.

1. Формування комплексу внутрішнього нормативно-правового забезпечення моніторингу угод та призначення відповідальних за реалізацію процедури моніторингу.

Ефективність заходів впровадження трансфертного ціноутворення та забезпечення його відповідності нормативним вимогам залежить від якості внутрішньої інституційної підтримки та правового забезпечення. Крім розробки відповідної до-

---

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

кументації, важливим є формування спеціалізованого підрозділу в структурі установи із закріпленням відповідних прав та обов'язків щодо організації роботи, розробки методології процедури ціноутворення. Цей етап є першочерговим, оскільки формує внутрішній інституційний базис функціонування всієї системи моніторингу та дотримання норм податкового законодавства.

2. Формування реєстру зовнішніх контрагентів та встановлення вимог до його ведення. У цьому напрямку важливо врахувати можливість розширення цього реєстру та включення нових контрагентів, а також виключення тих суб'єктів, що порушують критерій взаємозалежності відповідно до податкового законодавства.

3. Розробка внутрішньої методики аналізу угод на предмет відповідності податковому законодавству. Це дає змогу визначити правомочність застосування цін угод з незв'язаними суб'єктами в порівнянні з цінами угод, що контролюються.

4. Визначення методу формування трансфертної ціни із відповідним обґрунтуванням вибору.

В угодах можуть бути використані як загальні правила формування ціни, так і спеціальні ціни, оскільки взаємопов'язані суб'єкти мають доступ до максимально повної інформації щодо діяльності один одного. Основними методами, що використовуються у практиці трансфертного ціноутворення, є:

- метод ринкових цін;
- витратний метод;
- метод розподілу прибутку;
- метод чистого доходу;
- метод ціни перепродажу.

При цьому мають бути враховані положення податкового законодавства, що регулюють застосування кожного з методів.

Найбільш поширеним є використання трансфертного ціноутворення на основі орієнтації на внутрішні витрати та ринкові ціни. Однак, в умовах воєнного стану, найбільш доцільним, на нашу думку, є орієнтація на внутрішні ринкові кредитні та депозитні ставки за угодами з юридичними та фізичними особами.

При цьому за умови виявлення невідповідності методів ціноутворення в угодах, що підлягають контролю, встановленим законодавством методам, небанківська фінансова установа має внести відповідні коригування в діючу внутрішню методику ціноутворення. Впровадження інструменту трансфертного ціноутворення, що дає змогу оцінити діяльність усіх центрів відповідальності небанківської фінансової установи, а саме філій, відділень, департаментів і т. ін., має передбачати диференційованість трансфертних ставок.

Висновки та пропозиції. Трансфертне ціноутворення визнається сучасними дослідниками як складний економічний механізм, використання якого має ґрунтуватись на основі чітких норм, правил і процедур. Трансфертне ціноутворення має сприяти забезпеченню справедливого розподілу прибутку та оподаткування між пов'язаними юридичними особами згідно із ринковими умовами. Відповідність трансфертного ціноутворення нормативно-правовим вимогам дозволяє уникнути спірних податкових питань та створити умови для прозорого процесу надання фінансових послуг. Прикладні аспекти встановлення цін між пов'язаними сторонами мають пріоритетне значення в контексті розширення зовнішньоекономічних відносин.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Трансфертні технології дозволяють відокремити процес продажу фінансових продуктів небанківськими установами від процесу управління ризиками та віднести результат на окремий структурний підрозділ. Таким чином стає можливим оцінити ефективність конкретного бізнес-напрямку, спрогнозувати потенційні ризики та проблеми, а також сформувати систему стимулювання на працівників небанківської фінансової установи.

Список використаних джерел

1. Костогриз В. Г. Аналіз ощадної діяльності банківських та небанківських установ в умовах інноваційно-інвестиційного розвитку економіки України / В. Г. Костогриз // Економічний простір. – 2008. – № 13. – С. 162-169.
2. Шелудько В. М. Фінансовий ринок : підручник / В. М. Шелудько ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. 3-те вид. стер. – Київ : Знання, 2015. – 535 с.
3. Корнеєв В. Розвиток ринків фінансових послуг небанківських посередників / В. Корнеєв // Економіка і прогнозування. – 2016. – № 3. – С. 79–99.
4. Дребот Н. П. Тенденції розвитку небанківських фінансових установ на ринку фінансових послуг України / Н. П. Дребот, Я. А. Танчак, М. М. Миколишин // Науковий вісник НЛТУ України. – 2020. – № 30(1). – С. 109-114. DOI: <https://doi.org/10.36930/40300119>.
5. Пшик Б. І. Фінансово-кредитні відносини в Україні: проблеми становлення, перспективи розвитку, напрями вдосконалення : монографія / Б. І. Пшик ; Інститут регіональних досліджень НАН України. – Київ : УБС НБУ, 2011. – 530 с.
6. Дубина М. В. Механізм розвитку ринку фінансових послуг на основі формування інституту довіри: теорія, методологія, практика : монографія/ М. В. Дубина. – Чернівці : ЧНТУ, 2018. – 668 с.
7. Дзюба П. Трансфертне ціноутворення: економічний зміст і специфіка / П. Дзюба // Економіка України. – 2006. – № 1. – С. 14–22.
8. Савченко Т. Г. Трансфертне ціноутворення як інструмент забезпечення внутрішньобанківської рівноваги [Електронний ресурс] / Т. Савченко, Л. Павленко // Економічний простір. – 2010. – № 39. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ekpr/2010_39/Statti/15.pdf.
9. Греца Я. Вплив законодавства про трансфертне ціноутворення на процес податкового планування / Я. Греца // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2014. – № 26. – С. 149-151.
10. Гречко А. Механізм трансфертного ціноутворення в Україні як інструмент контролю за операціями між пов'язаними особами / А. Гречко // Економічний вісник НТУУ «КПІ». – 2016. – № 13. – С. 85-91.
11. Про фінансові послуги та фінансові компанії [Електронний ресурс] : Закон України від 02.10.2023р. № 1953-IX. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>.
12. Про страхування [Електронний ресурс] : Закон України від 18.11. 2021 р. № 1909-IX. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.
13. Про кредитні спілки [Електронний ресурс] : Закон України від 14.07.2023р. № 3254-IX. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3254-20#Text>.
14. Фінансовий ринок у цифрах [Електронний ресурс]. – Режим доступу.: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/u-jovtni-zagalna-kilkist-nebankivskih-finansovih-ustanov-zmenshilasya-na-chotiri-kompaniyi>.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ**References**

1. Kostohryz, V. H. (2008). Analiz oshchadnoï diialnosti bankivskykh ta nebankivskykh ustanov v umovakh innovatsiïno-investytsiïnoho rozvytku ekonomiky Ukraïny [Analysis of the savings activities of banking and non-banking institutions in the context of innovation-investment development of the Ukrainian economy]. *Ekonomichnyï prostir – Economic space*, 13, 162-169.
2. Sheludko, V. M. (2015). *Finansovyï rynek [Financial Market]*. Znannia.
3. Kornieiev, V. (2016). Rozvytok ryнкiv finansovykh posluh nebankivskykh poserednykiv [The development of non-bank financial intermediaries markets]. *Ekonomika i prohnozuvannia – Economics and Forecasting*, 3, 79–99.
4. Drebot, N. P., Tanchak, Ya. A., Mykolyshyn, M. M. (2020). Tendentsii rozvytku nebankivskykh finansovykh ustanov na rynku finansovykh posluh Ukraïny [Development trends of non-bank financial institutions in the financial services market of Ukraine]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukraïny – Scientific bulletin of UNFU*, 30(1), 109-114. <https://doi.org/10.36930/40300119>.
5. Pshyk, B. I. (2011). *Finansovo-kredytni vidnosyny v Ukraïni: problem stanovlennya, perspektyvy rozvytku, napryamy vdoskonalennya [Financial and credit relations in Ukraine: problems of development, prospects, areas of improvement]*. UBS NBU.
6. Dubyna, M. V. (2018). *Mekhanizm rozvytku rynku finansovykh posluh na osnovi formuvannia instytutu doviry: teoriia, metodolohiia, praktyka [The mechanism of development of the financial services market based on the formation of the institution of trust: theory, methodology, practice]*. ChNTU.
7. Dziuba, P. (2006). Tranfertne tsinoutvorennia: ekonomichniy zmist i spetsyfika [Transfer pricing: economic meaning and specifics]. *Ekonomika Ukraïny – Economics of Ukraine*, (1), 14–22.
8. Savchenko, T. H., Pavlenko, L. D. (2010). Transferne tsinoutvorennia yak instrument zabezpechennia vnutrishnobankivskoi rivnovahy [Transfer pricing as a tool for ensuring intra-bank balance]. *Ekonomichniy prostir – Economical sphere*, 39. http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ekpr/2010_39/Statti/15.pdf.
9. Hretsa, Ya. (2014). Vplyv zakonodavstva pro transfertne tsinoutvorennia na protses podatkovoho planuvannia [[Impact of transfer pricing legislation on the tax planning process]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnogo universytetu. – Scientific Bulletin of Uzhhorod national university*, (26), 149-151.
10. Hrechko, A. (2016). Mekhanizm transfertnoho tsinoutvorennia v Ukraïni yak instrument kontroliu za operatsiïamy mizh poviazanyymi osobamy [The mechanism of transfer pricing in Ukraine as a tool for monitoring transactions between related parties]. *Ekonomichniy visnyk NTUU «KPI» – Economical Bulletin of NTUU «KPI»*, 13, 85-91.
11. Pro finansovi posluhy ta finansovi kompanii [On financial services and financial companies], Zakon Ukraïny № 1953-IX. (2023, October 2). Verkhovna Rada of Ukraine. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>.
12. Pro strakhuvannia [On insurance], Zakon Ukraïny № 1909-IX. (2021, November 18). Verkhovna Rada of Ukraine. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.
13. Pro kredytni spilky [On credit unions], Zakon Ukraïny № 3254-IX. (2023, July 14). Verkhovna Rada of Ukraine. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3254-20#Text>.
14. Finansovyï rynek u tsyfrakh [Financial market in numbers]. (n.d.). <https://bank.gov.ua/ua/news/all/u-jovtni-zagalna-kilkist-nebankivskih-finansovih-ustanov-zmenshilasya-na-chotiri-kompaniyi>.

Отримано 25.10.2025

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

UDC 336.7:338.512:005

JEL Classification: G23; G20; H25; M21

Iryna Kosach

Doctor of Science (Economics),

Professor, Professor of Management and Administration Department,

Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E: mail: irish_kos@ukr.net. **ORCID:** <https://orcid.org/000-0003-1730-7140>**Researcher ID:** [H-3933-2014](https://orcid.org/000-0003-1730-7140)**MANAGEMENT OF THE ACTIVITIES OF NON-BANKING FINANCIAL INSTITUTIONS BASED ON THE TRANSFER PRICING INSTRUMENT**

The article considers the theoretical aspects of managing the activities of non-banking financial institutions in the context of using transfer pricing. The purpose of the article is to develop theoretical provisions for using the transfer pricing mechanism in the activities of non-banking financial institutions. A preliminary analysis of the current state of the non-banking financial services market in Ukraine allowed to form a matrix of strategic advantages, strengths and weaknesses of the non-banking sector with the identification of opportunities for further development. The main factors that influence the realization of the potential of strengths and the possibility of further development of interaction in the non-banking financial services market have been identified. These include: the level of income of consumers of non-banking financial services and the need for short-term lending; the number of participants in the financial services market, including banking institutions; the price of similar services; consumer characteristics of services provided by non-banking financial institutions. The essence of transfer pricing in the context of the activities of non-banking financial institutions has been considered. The main stages of transfer pricing have been determined, which allows ensuring the openness of information, timely response to market changes, compliance with regulatory documents. The implementation of a transaction monitoring system has been proposed to prevent violations of regulatory requirements for the conduct of financial activities, and the sequence of implementation of the monitoring procedure has been considered. It has been substantiated that the effectiveness of measures to implement transfer pricing and ensure its compliance with regulatory requirements depends on the quality of internal institutional support and legal support. The most common is the use of transfer pricing based on an orientation to internal costs and market prices. It has been proposed to focus on internal market credit and deposit rates for transactions with legal entities and individuals when forming a transfer price.

Keywords: non-bank financial institutions; financial services market; financial system; financial management mechanism; risks; risk management; monitoring, transfer pricing; financial management; financial and credit relations.

Fig.: 2. Table: 1. References: 14.

Бібліографічний опис для цитування:

Косач І. А. Управління діяльністю небанківських фінансових установ на основі інструменту трансфертного ціноутворення. *Науковий вісник Полісся*. 2025. № 2(31). С. 322-331. DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-2\(31\)-322-331](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-2(31)-322-331).